

[Schmidt.]

kan der efter Forældreraadets Bestemmelse indføres tvangfri Undervisning i Tysk i det Omfang, som nærmere bestemmes i Undervisningsplanen.“ Det ser jo i Grunden ud, som om det var det, jeg havde ønsket, og maaske lidt mere til, fordi der slet ikke er begrænset ved Tal, men hvis Forældreraadet synes, man skal gøre det, saa gøres det.

Ja, det imødekommer vort Ønske, men dog ikke helt; for Forældreraadet er jo altid et Udtryk for Flertallet, men naar jeg siger „10 Børn“, er det Mindretallet, og det er jo Opfyldelsen af Mindretallets Ønsker, som gerne uafhængigt af Flertallet skulde sikres. Det var Mening, og det er Kærnen i min Bestemmelse, og det gaar selvfølgelig ud over, hvad den højtærede Minister har anordnet her. Maaske kan vi ogsaa forhandle om dette Spørgsmaal.

Saa kommer jeg til Stk. e) angaaende Privatskolerne. Jeg kan her kun gentage, hvad der staar i Bemærkningerne, og hvad det ærede Medlem Hr. P. Mortensen ikke rigtig kunde gaa med til, at disse Skoler bliver et nødvendigt Led i det tyske Skolevæsen, og derfor kan man i Grunden vente en anden Behandling af og en anden finansiel Støtte til disse private tyske Skoler end til det private Skolevæsen i det hele taget.

Det ærede Medlem Hr. P. Mortensen mente ikke at kunne anerkende det, men jeg tror, man maa anerkende det, allerede af den Grund, at en dansk Privatskole, som jeg allerede før har sagt, oprettes ikke her, fordi der ellers ikke er Mulighed for at undervise Børnene i dansk Sprog og dansk Kultur. Det er der overalt Muligheder for, og det er ikke af den Grund nødvendigt at oprette en dansk Privatskole. Naar man opretter en dansk Privatskole, gør man det, fordi man ønsker, at et vist Syn paa Livet gennem Skolen skal omplantes til Børnene; men det har ikke med det nationale og ikke med Sproget at gøre. Men det er netop det, det har ved den tyske Privatskole. En tysk Privatskole oprettes netop for at give Mulighed for tysk Undervisning.

Nu vil jeg ikke gaa uden om en vigtig Sag, som det ærede Medlem Hr. P. Mortensen straks vilde slaa fast. Der findes vel tyske Privatskoler, hvor en tysk Skole er sikret fra Statens Side. Den tyske Skoleordning Syd for Grænsen siger om dette Forhold: Naar der ikke er sørget for det, saa sørger vi for private Skoler og sørger for i udstrakt Grad at finan-

siere dem — med 60 pCt. af Lærerlønningerne —, og det gør vi allerede, naar der kun er 10 Børn til Stede.

Jeg ved saa godt, hvorledes den Bestemmelse er kommet; der kan siges noget for en saadan Bestemmelse; det var Flensborg By, der ønskede det formet saaledes. Men ogsaa det ærede Medlem Hr. P. Mortensen maa vist anerkende, at Folkeskolerne ude paa Landet de fleste Steder er saaledes, at der ikke er nogen Mulighed for at faa tysk Undervisning for dem, der maatte ønske det, hvis der ikke er nogen Privatskoler. Der indtræffer altsaa alt dette, som det ærede Medlem Hr. P. Mortensen med Grund kan kræve i den Retning.

Jeg synes nu, det frieste er, at man overlader det til Mindretallet eller den offentlige Skole og ikke indskrænker med denne Bestemmelse.

Selvfølgelig, naar man sætter en Privatskole ved Siden af en offentlig tysk Skole, gør man det ikke bare for sin Fornøjelses Skyld, men saa gør Forældrene det selvfølgelig, fordi de ikke er tilfredse med den Maade, hvorpaa man har sørget for den tyske Undervisning, og man hører ogsaa dernedefra, at der ved de offentlige Skoler føres Klager over visse Lærere. Man siger: Vi ønsker ikke disse Lærere, vi ønsker Lærere med et andet Sindelag og ønsker, at disse Lærere fjernes; altsaa, saadan noget kan der komme imellem.

Skønt jeg forstaar de Indvendinger, som det ærede Medlem Hr. P. Mortensen fremkom med, mener jeg dog ikke, han kan fastholde dem over hele Linien.

Saa er der endnu tilbage den højere Skole; men den skal jeg ikke sige meget om, fordi jeg fra flere Partiers Side har mødt Velvillie, idet man har sagt: Det vil vi forhandle om, der maa kunne findes en Vej, og jeg tror ogsaa, der vil kunne findes en Vej.

Jeg skal blot gentage det, jeg sagde i min Forelæggelsestale, at vi har begyndt, vi syntes ikke, vi kunde vente, og vi har gjort det, som forhenværende Undervisningsminister Appel ofte har raadet mig til. Han sagde til mig: Hvorfor forlanger du noget af os, hvorfor benytter du ikke de Former, vi har, hvorfor indretter I ikke en højere Privatskole? Det er vi altsaa begyndt paa, vi har indrettet en Gymnasielklasse; men vi er nok klare over, at dermed er Sagen ikke færdig. Vi ønsker Dimissionsret til Universitetet, og vi er klare over, at det faar vi ikke saadan uden videre; der skal forhandles om Karakteren af en saadan Skole.